

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2020 roku

Referendarz Sądowy E. J. w Sądzie Rejonowym Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, Wydział II Cywilny po rozpoznaniu w dniu 19 maja 2020 roku w Poznaniu na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku: (...) 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K.

przeciwko spadkobiercy dłużnika C. K.: R. K. o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela i przeciwko spadkobiercy dłużnika

postanawia:

1. nadać klauzulę wykonalności prawomocnemu wyrokowi Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 maja 2013 roku wydanemu w sprawie o sygnaturze akt 1 C 1 774/12 w zakresie punktu 2 i 4 na rzecz (...) 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K., na który przeszło uprawnienie Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G., przeciwko spadkobiercy dłużnika C. K., tj. przeciwko R. K., na którego na skutek dziedziczenia przeszedł obowiązek dłużnika C. K. z zastrzeżeniem, że R. K. przysługuje prawo powołania się na ograniczenie jego odpowiedzialności za zobowiązanie stwierdzone powyższym tytułem do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku,
2. oddalić wniosek w pozostałym zakresie,
3. oddalić wniosek wnioskodawcy o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności w wysokości 120,00 zł, kosztów wniesionej opłaty sądowej w kwocie 50,00 zł, jak też o zasądzenie kosztów wniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz kwoty 6,00 zł tytułem kosztów uzyskania odpisu postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku.

Referendarz Sądowy E. J.

UZASADNIENIE

(...) 1 Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K. wniósł o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przez Sąd Rejonowy Poznań -Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie o sygnaturze akt 1 C 1774/12 w dniu 6 maja 2013 r. na rzecz nowego wierzyciela tj. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w K., przeciwko spadkobiercy po zmarłym dłużniku C. K., tj. przeciwko R. K., a nadto o zasądzenie kosztów w łącznej kwocie 193,00 zł.

Referendarz Sądowy zważył, co następuje:

W myśl art. 788 § 1 k.p.c., jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Pojęcie „przejścia uprawnienia lub obowiązku” występuje w tym przepisie w znaczeniu materialne - prawnej zmiany podmiotu roszczenia stwierdzonego w tytule egzekucyjnym (por. F. Zedler, Glosa do uchwały SN z 7 lutego 1997 r., III CZP 125/96, OSP 1997/12, poz. 225, s. 613). Stosownie natomiast do treści art. 779 § 2 k.p.c., jeżeli tytuł był wydany przeciwko spadkodawcy, przejście obowiązków na spadkobierców następuje stosownie do art. 788 k.p.c.

Zarówno w judykaturze, jak i wśród przedstawicieli doktryny powszechnie akceptowane jest stanowisko, że w toku postępowania o nadanie klauzuli wykonalności na rzecz następcy prawnego wierzyciela bądź przeciwko następcy prawnemu dłużnika, kognicja sądu bądź referendarza sądowego ogranicza się do formalnego badania, czy osnowa przedłożonego dokumentu urzędowego lub dokumentu prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym stwierdza fakt przejścia uprawnień (por. P. Telenga [w:] A. Jakubecki, J. Bodio, T. Demendecki, O. Marcewicz, P. Telenga, M.P.

Wójcik. Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, LEX 2012, w Systemie Informacji Prawnej LEX; komentarz do art. 788 k.p.c.). Przedmiotem postępowania określonego w art. 788 § 1 k.p.c. jest jedynie formalna kontrola, czy na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach można ustalić, że przejście uprawnień nastąpiło (tak: postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 maja 2012 r., I AC z 881/12, LEX nr 1171336'). Wykluczone jest natomiast badanie, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca wykazał swe następstwo wobec Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo - Kredytowej im. F. S. w G.. Przedłożył bowiem kserokopię umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 grudnia 2016 r., poświadczoną za zgodność z oryginałem przez reprezentującego wnioskodawcę adwokata, podpisy pod umową zostały notarialnie poświadczane. Z treści przedstawionych dokumentów wynikało, iż jej przedmiotem była m. in. wierzytelność przysługująca wobec C. K. stwierdzona wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 6 maja 2013 r. wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 1774/12. Jednocześnie z przedłożonego dokumentu urzędowego - odpisu postanowienia z dnia 27 marca 2019 r. wydanego w sprawie V Ns 1023/18 przez Sąd Rejonowy Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu wynikało, iż dłużnik C. K. zmarł w dniu 4 września 2015 r. w P. i spadek po nim nabył na podstawie ustawy z dobrodziejstwem inwentarza syn R. K. w całości. Wskutek dziedziczenia dochodzi do przeniesienia obowiązków majątkowych zmarłego. Spadkobierca nabywa spadek z chwilą śmierci spadkodawcy, która miała miejsce w dniu 4 września 2015 r., a więc po powstaniu tytułu egzekucyjnego - wyroku z dnia 6 maja 2013 r. Tak więc zgodnie z art. 922 § 1 k.c. w zw. z art. 924 k.c. w zw. z art. 925 k.c., z chwilą śmierci C. K. w dniu 4 września 2015 r. jego obowiązek przeszedł na spadkobiercę R. K.. Wnioskodawca nie mógł wszcząć egzekucji przeciwko dłużnikowi C. K., albowiem dłużnik nie żył w chwili przejścia wierzytelności na wnioskodawcę. W dniu składania wniosku w niniejszej sprawie wnioskodawca nie mógł także bez uzyskania klauzuli wykonalności przeciwko spadkobiercy dłużnika wszcząć egzekucji przeciwko R. K.. Stosownie do art. 779 § 2 k.p.c., jeżeli tytuł był wydany przeciwko spadkodawcy, przejście obowiązków na spadkobierców następuje stosownie do art. 788 k.p.c. W art. 1031 § 2 k.c. przewidziano, że w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w wykazie inwentarza albo spisie inwentarza stanu czynnego spadku. Zgodnie natomiast z art. 1025 § 2 k.c. domniemywa się, że osoba, która uzyskała stwierdzenie nabycia spadku albo poświadczenie dziedziczenia, jest spadkobiercą. Przepis art. 837 k.p.c. przewiduje, że dłużnik może powoływać się na ograniczenie odpowiedzialności tylko wówczas, gdy ograniczenie to zostało zastrzeżone w tytule wykonawczym. Z tego względu referendarz sądowy zawarł w treści klauzuli wykonalności wzmiankę o przysługującym dłużnikowi uprawnieniu do powołania się na ograniczenie odpowiedzialności. Ustawodawca otacza ochroną tych dłużników, którzy odpowiadają określonymi składnikami majątkowymi albo do określonej wartości majątku, jednak co do zasady, ochrona ta musi być oparta na treści tytułu wykonawczego. W zdaniu 2 ww. przepisu wskazano przypadki podmiotów, które podlegają ochronie niezależnie od treści tytułu wykonawczego, w podobnej sytuacji będą również osoby, na które przeszły uprawnienia lub obowiązki (art. 788 k.p.c.), a także nabywca przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego w okolicznościach wskazanych w art. 789 k.p.c. (przewidziane w art. 319 k.p.c. zastrzeżenie, że pozwanemu przysługuje prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, odnosi się również do przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza por. wyrok SN z dnia 22 października 1997 r., II CR 335/77, OSNC 1978, Nr 9, poz. 159; wyrok SN z dnia 7 maja 1971 r., I PR 426/70, OSNC 1972, Nr 4, poz. 67). Również w art. 792 k.p.c. wskazano, iż jeżeli następca ponosi odpowiedzialność tylko z określonych przedmiotów albo do wysokości ich wartości, należy w klauzuli wykonalności zastrzec mu prawo powoływania się

w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczoną odpowiedzialność, o ile prawo to nie jest zastrzeżone już w tytule egzekucyjnym. Przepis ten jest regulacją postępowania egzekucyjnego, która swą treścią bezpośrednio nawiązuje do art. 319 k.p.c., przy czym w odniesieniu do art. 319 k.p.c. mamy do czynienia z uprawnieniem sądu, natomiast w przypadku art. 792 k.p.c. jest to obowiązek sądu. Przepis art. 792 k.p.c. dotyczy również odpowiedzialności spadkobiercy w razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza (por. Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego pod redakcją A. Z., Wydawnictwo C. H. B., s. (...)). Jednocześnie, stosownie do treści art. 782' § 1 pkt 2 k.p.c. in fine, wnioskodawca przedstawił dokumenty z których wynikało, iż doszło do przerwania biegu przedawnienia. Ubocznie należy wskazać, iż sens art. 819 § 1 k.p.c. oznacza, iż w razie śmierci w toku egzekucji m. in. dłużnika nie jest wymagana do dalszego postępowania egzekucyjnego klauzula wykonalności nadana przeciwko spadkobiercy

dłużnika, jednakże przepis ten nie ogranicza prawa wierzyciela do uzyskania aktualnego tytułu wykonawczego i prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko następcy prawnemu zmarłego dłużnika w oparciu o tak uzyskany tytuł wykonawczy. Ustawodawca nie przewidział bowiem przeszkody do nadania w takim przypadku klauzuli wykonalności (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 19 lutego 2016 r., sygnatura akt XV Cz 1833/15; postanowienie Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 22 maja 2015 r. sygnatura akt 11 Co 2310/15}.

Z uwagi na powyższe, na podstawie cytowanych przepisów, Referendarz Sądowy orzekł jak w punkcie 1 sentencji, w punkcie 2 oddalając wniosek w pozostałym zakresie. Tytułem egzekucyjnym jest bowiem dokument stwierdzający obowiązek określonego świadczenia. Z tytułu egzekucyjnego musi wynikać, kto jest wierzycielem, a kto dłużnikiem oraz jaka jest treść roszczenia wierzyciela, a zarazem obowiązku świadczenia dłużnika. Tylko takie dokumenty mogą być uznane za tytuły egzekucyjne, jeżeli ze względu na treść nadają się do przymusowego wykonania. Punktowi 1 i 3 wyroku z dnia 6 maja 2013 r. nie można było nadać klauzuli, albowiem w punkcie 1 umorzono postępowanie w zakresie kwoty 894,34 zł, a w punkcie 3 oddalono powództwo w pozostałym zakresie.

W punkcie 3 postanowienia oddalono wniosek wnioskodawcy o „zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności w wysokości 120,00 zł, kosztów wniesionej opłaty sądowej w kwocie 50,00 zł, jak też o zasądzenie kosztów wniesionej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł oraz kwoty 6,00 zł tytułem kosztów uzyskania odpisu postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku”. Wnioskodawca bowiem, reprezentowany przez profesjonalistę jakim jest adwokat, nie podał, na czyją rzecz i od kogo domaga się zasądzenia owych kosztów, a także nie podał, czy domaga się kosztów według spisu kosztów (brak też pisma ze spisem kosztów) czy według norm przepisanych. Zgodnie zaś z art. 109 k.p.c., stosowanym na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. w postępowaniu klauzulowym na posiedzeniu niejawnym odpowiednio, roszczenie o zwrot kosztów wygasa, jeżeli strona najpóźniej przed zamknięciem rozprawy bezpośrednio poprzedzającej wydanie orzeczenia, nie złoży sądowi spisu kosztów albo nie zgłosi wniosku o przyznanie kosztów według norm przepisanych. Zgłoszenie takiego wniosku jak w niniejszym postępowaniu, nie pozwoliło na uwzględnienie niepełnego wniosku. Brak też było podstaw do wzywania profesjonalisty o uzupełnienie wniosku w tym zakresie, nie stanowiło to bowiem jego braku formalnego a skutkowało oddaleniem wniosku. Nie budzi bowiem wątpliwości w doktrynie i orzecznictwie, iż sąd nie ma możliwości ani obowiązku domyślania się, wyłączenia lub prostowania profesjonalnego pełnomocnika w profesjonalnym, a zatem precyzyjnym i dokładnym wskazaniu od kogo, na czyją rzecz i według jakiej zasady domaga się zasądzenia kosztów postępowania, nie może być to także wniosek dorozumiany. Roszczenie bowiem o zasądzenie kosztów sądowych, którego prekluzję wprowadza art. 109 k.p.c., ma charakter procesowy i pozostaje z żądaniem pozwu (wniosku) w akcesoryjności formalnej - orzeczenie to ma charakter konstytutywny i zarazem jest materialne - prawnym zobowiązaniem do zapłaty kosztów sądowych, które powstają z chwilą uprawomocnienia się orzeczenia zasądzającego te koszty (postan. SN 10 czerwca 2010 r., 1 BU 6/09, postan. SN z 20.09.2012 r., IV Cz 55/12, Lex nr 1230158; Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego do art. 109 pod red. H. D., tom. 1, wyd. II; postan. SN z 15.11.2002 r., II CK 134/02; postan. SN z 25.10.2012 r., IV Cz 77/12, Lex nr 1288753; T. D., Rozstrzygnięcie o kosztach w sądowym postępowaniu cywilnym, Ł. 2019}. Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak w punkcie 3 sentencji postanowienia.

Referendarz Sądowy E. J.